

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. *γ-8* - 1955

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no 7/8 - 1955I N H O U D

I	Communisme Internationaal	Blz.	1
II	Activiteit van de C.P.N. en haar hulporganisaties	"	8
III	Andere stromingen	"	21
IV	Activiteit van Indonesiërs, Chinezen, West-Indiërs etc.	"	22
V	Agenda	"	25
VI	Overzicht der stakingen in de maanden Juli en Augustus 1955	"	26

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

Moskou en de co-existentie

Juli en Augustus 1955 zijn voor het vriendelijkheidsoffensief van het Kremlin maanden van uitzonderlijk grote bedrijvigheid geworden. Ter bijwoning van de conferentie te Genève, die 18 Juli begon, begaven de Sowjet-Russische leiders zich opnieuw naar het buitenland, ditmaal naar volstrekt neutraal grondgebied. De ontmoeting der Grote Vier toonde, weer anders dan het staatsbezoek der Russen aan Joegoslavië, een proeve van de veelzijdige toenaderingstactiek der communisten.

Zoals duidelijk is geworden heeft Genève geen opzienbarende dingen gebracht, die trouwens geen der deelnemende partijen had tegemoet gezien. Wel werd ten overvloede bevestigd, dat de Sowjet-Unie op vele manieren voortgaat om de politiek van de Stalinistische ongenaakbaarheid in haar beleid te verdoezelen.

De na-oorlogse ervaringen zullen de Russische leiders hebben geleerd, dat zij het bezwaarlijk in hun buitenlandse politiek zonder een zekere good-will van de kapitalistische wereld kunnen stellen, mede in verband met hun pogingen om in het eigen machtsgebied orde op zaken te stellen. Wel niemand zal evenwel de mening zijn toegedaan dat de marxistische doctrine door haar aanhangers werd losgelaten, zoals president Eisenhower dan ook terecht aan de vooravond van de conferentie van Genève op een persconferentie vaststelde.

Het wezen van het communisme is immers strijdig met de opvatting, dat de collectieve leiders van het Kremlin abrupt of geleidelijk de strategische doelstellingen ervan zouden kunnen prijsgeven. Tijdens het Russische staatsbezoek aan Zuid-Slavie gaf de eerste partijsecretaris der C.P.S.U. daaraan dan ook nog ondubbelzinnig uiting. Deze trouw aan beginselen blijkt evenwel niet in de weg te staan aan een streven om de last van vrees en spanning, waaronder de wereld gebukt gaat, te verminderen. De voorzichtigheid gebiedt nochtans, dat de niet-communistische wereld zich voortdurend bewust blijft van de principiële-bepaalde draagwijdte ener ontspanning, die politiek-argelozen ten onrechte verslijten voor een structurele ommekeer.

Een centraal geleide communistische wereldpers propageert de opvatting, dat het welzijn der mensheid uiteindelijk door de arbeidersklasse wordt bepaald. Als de koude oorlog zal eindigen heet dit het resultaat van het verzet van onderop, een zegepraal van het "proletarische internationalisme", al wordt met dit leerstellige begrip minder vaak in het openbaar geschermd dan onder Stalin. In dienst van de vrede zouden de werkers bij hun strijd voor het "eenheidsfront" een halt hebben toegeroepen aan de in het nauw gedreven reactionaire leiders der kapitalistische maatschappij.

Op de Conferentie der Grote Vier te Genève was, naar deze communistische opvattingen, in feite een machtige wereldopinie de "Grote Vijfde", die zijn onmiskenbare invloed op de gang van zaken deed gelden.

Vlagvertoon

Kennelijk ligt een doelbewuste ordening ten grondslag aan de verschillende internationale communistische manifestaties van de laatste tijd, zoals daar waren de wereldvrede-sontmoeting te Helsinki, het jeugdfestival te Warschau, het congres der moeders te Lausanne. Andere beraadslagingen, o.a. van journalisten, doktoren etc., zullen in dit raam volgen. Wellicht momenteel van niet minder waarde uit een oogpunt van communistische propaganda zijn de breder gespreide uitwisselingen van delegaties uit en naar de Sowjet-Unie en de Gordijnstaten. Zij vallen, althans voor de indruk naar buiten, niet onder de rechtstreekse bemoeienis van internationale communistische hulporganisaties zoals het Wereldvakverbond, de Internationale Democratische Vrouwenfederatie, de Internationale Unie van Studenten, de Wereldvrede-sraad en de Wereldfederatie van Democratische Jeugd, om slechts de voornaamste te noemen.

Uitwisseling

De Sowjet-Unie zendt nu veelvuldiger dan tevoren haar vooraanstaande mannen ook naar het Westen, aan het hoofd van afvaardigingen, waarin verschillende lagen der bevolking zijn vertegenwoordigd, vanzelfsprekend door partijgetrouwen.

Op 11 Juli j.l. arriveerde bijvoorbeeld in Londen een groep landbouwspecialisten onder leiding van de Minister van Staatsboerderijen, I.A. Benediktow.

Terwijl Amerikaanse boeren onbevangen konden kennismaken van Sowjet-Russische kwaliteiten en gebreken op landbouw- en veeteeltgebied, vertrok op 12 Juli j.l. een afvaardiging van U.S.S.R.-landbouwspecialisten per vliegtuig naar de Verenigde Staten, geleid door de plv. Minister van Landbouw.

Op het 4e internationale architectencongres, dat in Juli te 's-Gravenhage werd gehouden, stond de voorzitter van de Bouwkundige Academie der U.S.S.R. aan het hoofd van een groep deskundigen, onder wie, volgens de "Prawda", een aantal vooraanstaande Sowjet-architecten.

Tezelfdertijd citeerde de Sowjet-pers met bijval Amerikaanse persstemmen, die lof inhielden voor de vorderingen van de atoomwetenschap der Sowjet-Unie, welke representanten zouden deelnemen aan de op 8 Augustus te Genève aanvangende Internationale Conferentie voor een vreedzaam gebruik van de atoomenergie. Ook aan de na terugkeer in Stockholm gedane prijzende verklaringen van Zweedse geleerden, die de jongste atoomenergie-conferentie te Moskou hebben bijgewoond, werd in de "Prawda" gereede aandacht geschonken.

Mede op deze wijze verleent de communistische propaganda thans medewerking aan de opheffing van een door vroeger beleid veroorzaakte verstarring t.a.v. de niet-communistische samenleving.

Het andere geluid

De communistische voorlichting bepaalt zich vanzelfsprekend niet tot het signaleren van zulke lichtpunten.

Het Sowjet-Russische vakverenigingsorgaan "Trud" d.d. 20 Augustus 1955 volgt bijvoorbeeld nog de bekende, rigoureuze politieke lijn. Speciaal de werkende klasse moet de internationale spanningen verminderen door een grootscheepse samenwerking met anderdenkenden, zo luidt het daar.

De "geest van Genève" is ook over die beschouwing wel vaardig geworden. Zij heet echter het resultaat van de "druk van onderop" te zijn, dat wil zeggen van de "arbeidersklasse". Deze wordt gezien als de exponent van de vredeswil der volkeren, die de drie westelijke regeringen heeft gedwongen aan de initiatieven van de Sowjet-Unie tot vermindering van de internationale spanning tegemoet te komen.

Het artikel roept op tot consolidering van de eenheid der arbeidersklasse en tot nauwe samenwerking tussen de verschillende politieke richtingen in de vakverenigingen en de andere arbeidersorganisaties. De niet-communistische vakverenigingsleiders moeten, alweer vanuit de massa der werkers, in het isolement worden gedreven.

De communisten beseffen terdege, naar ook hier weer blijkt, dat juist deze z.g. rechtse vakbonds- en partijleiders een open oog hebben voor de gevaren, die een al te ongedifferentieerde verbroedering zal medebrengen voor het behoud van de democratische beginselen.

Het nu ingenomen standpunt van de C.P.N./E.V.C. ten aanzien van b.v. de N.V.V.-leiders klopt met deze in "Trud" gegeven visie. Het Sowjet-Russische blad constateert, dat het nauwer tot el-kander komen van de verschillende politieke stromingen in de arbeiders- en vakbeweging geen gemakkelijk proces is. In de sociaal-democratische partijen en onder de topleiders van hun vakverenigingen bevinden zich, volgens "Trud", talrijke elementen, die zich keren tegen het gemeenschappelijk streven naar eenheid van de massa's.

Insteede van samenwerking op zakelijke grondslag, aldus "Trud", neemt dit slag leiders zijn toevlucht tot machinaties en propaganda, waardoor de gelederen der werkers worden verzwakt. Dit is een vertrouwd geluid van de ook in ons land gevoerde communistische agitatie.

"Verarming"

Inmiddels zet de in Nederland en andere West-Europese staten agerende partijpers met haar aanhang haar beschouwingen over de "verpaupering" der werkers voort. Recente publicaties in "Politiek en Cultuur" -o.a. artikelen van Jules de Leeuw- in "L'Humanité" en "Neues Deutschland" hameren met z.g. voorbeelden uit de praktijk op de marxistische stelling van de "Verelendung" der massa's.

Men zou er uit kunnen afleiden, dat dusdanige voorlichting allereerst beoogt om de communistische aanhang te beschermen tegen het afzakken naar het "reformisme", dat wil zeggen tegen de overtuiging, dat de positie der werkers reeds onder het kapitalisme wezenlijk zou kunnen verbeteren.

Aan de andere kant realiseren de communistische leiders zich blijkbaar, dat het bezwaarlijk zal zijn de zegeningen van het "socialistische" stelsel, dat wil zeggen van het Sowjet-systeem, zonder meer aan te prijzen. Men probeert het maar eens langs een omweg. Men ziet, ook in Nederland, een pogen om arbeidersdelegaties-in-brede-samenstelling, dus met inbegrip van anders-denkenden, kennis te laten nemen van de vorderingen in het socialistische kamp. Nog onlangs werd daarom een afvaardiging van Nederlandse arbeiders als gast rondgeleid in Oost-Duitse bedrijven. Indien de voortekenen niet bedriegen, zal men in toenemende mate de goede leefwijze der werkers in communistisch geleide staten trachten te populariseren.

Sowjet-Unie

Het gewone XXe congres van de C.P.S.U. zal op 14 Februari 1956 beginnen, blijkens een besluit van het Centraal Comité, dat van 4 tot 12 Juli j.l. in plenaire zitting heeft vergaderd.

De agenda vermeldt onder meer, dat kameraad N.S. Chroestsjow daar als rapporteur van het C.C. zal optreden; kameraad N.A. Boelganin zal verslag uitbrengen omtrent het zesde Vijfjarenplan voor de ontwikkeling der economie van de U.S.S.R. gedurende het tijdvak 1956-1960.

De gedelegeerden naar het XXe congres zullen per gesloten (geheime) stemming gekozen worden met als norm per 5000 partijleden één afgevaardigde met beslissende stem en per 5000 candidaat-partijleden één afgevaardigde met adviserende stem. De partijconferenties der rayons en districten en de congressen van de communistische partijen der Unie-Republieken dienen in December 1955 en in de eerste helft van Januari 1956 te worden gehouden.

Moskou en de zusterpartijen

Het weekblad van het Kominform, No 29 (Internationale uitgave 22 Juli 1955) stipuleerde, dat het C.C. de verpersoonlijking is van de collectieve wijsheid der partij. De aard der hervatte betrekkingen met Joegoslavië lijkt, zonder dat zulks uitdrukkelijk wordt gezegd, tot gelding te komen in de algemeen gestelde toelichting, dat de C.P.S.U. haar verhouding tot de bevriende communistische en arbeiderspartijen vestigt op de grondslag van de leninistische principes van het proletarisch internationalisme, van volledige gelijkheid, van eerbied voor de nationale souvereiniteit en met inachtneming van de nationale bijzonderheden der betreffende landen.

Het hoofdartikel van de Kominformkrant, waaraan het voorgaande is ontleend, laat er niettemin generlei twijfel over bestaan, dat de zusterpartijen de generale lijn van Moskou hebben te volgen. Bedoelde partijen "leerden en leren ook thans van de C.P.S.U. te strijden hoe de marxistisch-leninistische theorie onophoudelijk ten uitvoer moet worden gebracht".... (onderstreping dzz.).

In latere afleveringen van het Kominformblad werd dit nog scherper tot uitdrukking gebracht, b.v. in No 34 (Duitse uitgave) d.d. 26-8-'55, handelend over de marxistisch-leninistische opvoeding van de communisten.

Verhouding tot Joegeslavië

De "Prawda" (16 Juli 1955) schreef over de hervatting der betrekkingen met Tito en zijn aanhangers o.a.: "De historische ervaringen van de Sowjet-Unie en de volksdemocratiën leren ons, dat naast de eenheid in de hoofdzaak, in de belangrijkste zaak -n.l. het garanderen van de overwinning van het socialisme- in verschillende landen verschillende vormen en methoden van oplossing van de concrete problemen van de socialistische opbouw in de praktijk kunnen worden gebracht, al naar gelang de historische en nationale bijzondere kenmerken".

Het Kominformweekblad van 22-7-'55 publiceerde deze beschouwing als overdruk van de "Prawda". Zij bevat een instructie van kennelijk internationaal karakter, gezien de uitspraak, dat de C.P.S.U. het wenselijk acht, "dat het op grond van de beginselen van het marxisme-leninisme tot een contact en een toenadering komt tussen de C.P.S.U. en de Bond van Communisten van Joegeslavië".

Nieuwe Presidium-leden

Het Centraal Comité der C.P.S.U. heeft in de hiervoren vermelde Juli-zitting twee nieuwe leden van het Presidium benoemd, met name A.I. Kirichenko en M.A. Suslow en drie nieuwe partijsecretarissen: D.T. Schepilow, N.I. Beljaljew en A.B. Aristov. Laatstgenoemde was sedert de dood van Stalin naar de achtergrond verdwenen. Suslow, een partij-ideoloog, komt uit het secretariaat der C.P.S.U. Hij zou zich vroeger o.a. met Kominform-zaken hebben ingelaten. Schepilow, die Chroestsjow en Boelganin bij het bezoek aan Tito vergezelde, luidde als hoofdredacteur van "Prawda" in Januari j.l. de Malenkow-koers uit in een scherp artikel, getiteld "De vulgair-marxisten en de generale partijlijn".

Kirichenko was lid van het secretariaat der Oekraïense c.p. Zijn snelle promotie en o.a. die van Beljaljew, wil men wel toeschrijven aan het overwicht van de partijsecretaris Chroestsjow. De nieuwe prominenten zijn vertegenwoordigers van een jongere partijgeneratie. Zij zijn allen omstreeks 50 jaar oud.

Ontwapening

De jongste ontwapeningsbesluiten van de Sowjet-Unie en haar satellieten hebben aanleiding gegeven tot tegenstrijdige commentaren. Rusland zal per 15 December 640.000 manschappen demobiliseren. In Tsjecho-Slowakije, Bulgarije, Polen, Roemenië, Albanië en Hongarije is eveneens een vermindering aangekondigd, welke het totaal tot 790.000 opvoert.

"Izvestia" heeft het Westen uitgenodigd om als uitvloeisel van Genève nu ook metterdaad zijn bewapening te reduceren. De "Manchester Guardian" van 15 Augustus 1955 meent evenwel, dat de westerse mogendheden verhoudingsgewijs in het verleden reeds veel verder zijn gegaan in de feitelijke inkrimping van hun strijdmacht.

Overeenkomstig schattingen in het Westen zouden de Sowjet-strijdkrachten vóór de nu aangekondigde vermindering omstreeks 4.750.000 man omvatten, zodat het totaal per medio December a.s. zal zijn teruggebracht tot totaal 4.100.000 koppen.

Dit getal staat, volgens het Engelse dagblad, naast circa 800.000 voor Groot-Brittannië en 2.950.000 voor de Verenigde Staten. Zowel de Britse als de Amerikaanse strijdkrachten zijn sedert de oorlog in Korea verminderd met respectievelijk 70.000 en 750.000 manschappen en verdere inkrimping ligt in het voor-nemen. Vermindering in die omvang heeft in de Sowjet-Unie gedurende dezelfde periode niet plaats gevonden. Evenmin werd het Sowjet-publiek op de hoogte gebracht van deze eerder door het Westen ten uitvoer gelegde reductie.

Waarnemers veronderstellen, dat de mankracht, die door de jongste inkrimping in het Sowjet-bloc vrij komt, zal worden ge-dirigeerd naar de industrie en bovenal naar de landbouwgebieden, die de werkers zo broodnodig hebben. Mede hebben westerse commentatoren gesuggereerd dat de in de Sowjet-Unie vrijkomende militairen voornamelijk zouden worden afgevoerd uit de rijen der politieke politie (belast met de bewaking van arbeids- en andere gevangenkampen).

De Duitse kwestie

Bij de afsluiting van dit overzicht maakten Bondskanselier Adenauer en een grote staf van adviseurs zich reisvaardig om gevolg te geven aan de uitnodiging der Sowjet-leiders om op 9 September 1955 op het Kremlin te confereren. Men verwacht in Bonn geen grote resultaten. Het hoofdprobleem, i.c. dat der Duitse hereniging, ligt, onder de huidige deelneming van West-Duitsland aan de N.A.T.O., voorshands buiten het bereik van enige bevredigende oplossing.

De Federale Bondsrepubliek heeft bij herhaling te verstaan gegeven dat zij namens geheel Duitsland spreekt. Bonn weigert de Duitse Democratische Republiek te erkennen.

Zoals men weet heeft Chroestsjow, terstond na zijn bezoek aan Belgrado, de communistische leiders van Oost-Duitsland beloofd, dat aan Bonn generlei concessie zal worden gedaan, die de socialistische opbouw in de D.D.R. kan schaden ("Neues Deutschland", 27-7-'55).

"Kommunist" nr 11 (Augustus '55), het invloedrijke theoretische orgaan der C.P.S.U., herhaalde de uiteenzetting, die premier Boelganin begin Augustus j.l. voor de Opperste Sowjet aan het Duitse vraagstuk heeft gewijd, alsmede de evengenoemde belofte van de le partijsecretaris Chroestsjow, in Oost-Berlijn gedaan.

"Kommunist" stelt uitdrukkelijk, dat de Duitse kwestie niet in het nadeel van de belangen der Duitse Democratische Republiek mag worden opgelost.

"De werkende massa's der D.D.R. zullen zich nooit accoord verklaren met de liquidatie van al hun politieke en sociale verworvenheden, met het terugdringen van hun democratische hervormingen, met de intrede van hun Republiek in het Noord-Atlantische Pact en de West-Europese Unie".

Een zo mogelijk nog grotere politieke betekenis kan worden gehecht aan de passage in hetzelfde artikel van "Kommunist", welke stelt, "dat het Duitse probleem zonder de Duitsers zelf niet mag worden opgelost en zonder deelname van de vertegenwoordigers der Duitse Democratische Republiek en der Duitse Bondsrepubliek niet mag worden aangesneden". (Onderstreeping dzz.)

HOOFDSTUK II - ACTIVITEIT VAN DE CPN EN HAAR HULPORGANISATIES.

C.P.N.

Coëxistentie internationaal en nationaal.

Na terugkomst uit Genève, alwaar hij De Waarheid-berichtengeving over de vier mogendhedenconferentie verzorgde, gaf Marcus Bakker in een nabeschouwing "Nederland na Genève" op 3 Augustus 1955 te kennen, dat de ontspanning in de internationale verhoudingen niet kan voorbijgaan aan de betrekkingen tussen de politieke groepen en arbeidersorganisaties hier te lande. Hij wendde zich hierbij in het bijzonder tot de leden van de PvdA en het NVV en wees nog eens nadrukkelijk op de verklaring van het Dagelijks Bestuur der CPN van 2 Juli 1955. Daarin stelt de CPN-leiding o.m. vast, dat het ook in Nederland nodig is, dat allen, die van goede wille zijn ernaar streven spanningen in de onderlinge verhoudingen hunner partijen te verminderen en hun krachten samenvoegen om een op het Mandement steunend reactionnair bewind te voorkomen.

In deze uitlatingen treedt duidelijk de tendens naar voren om de coëxistentiegedachte als het ware te "nationaliseren" en om gebruik makend van de internationale ontspanning te pogen toenadering tot de socialistische massa, eventueel zelfs tot de socialistische organisaties, t.w. de PvdA en het NVV, te verkrijgen.

De communisten denken blijkbaar de eenheid van actie met de socialisten en de eenheid der arbeidersklasse, die het opstapje moeten zijn tot het nationale eenheidsfront, gemakkelijker te kunnen bereiken nu de Sowjet-Unie met haar "glimlach-politiek" hoogtij viert.

In de oproep van het dagelijks bestuur van 20 Augustus ter stimulering van de deelneming aan het Waarheid-zomerfeest, wordt onomwonden gezegd: "De historische resultaten van Genève scheppen de mogelijkheid om uitgebreider en massaler dan voorheen de democratische en vredelievende krachten bijeen te brengen om een verandering van de Nederlandse buitenlandse politiek te bewerkstelligen.

In zijn enthousiasme voor de grote perspectieven van de internationale ontspanning voor de Nederlandse verhoudingen en de CPN in het bijzonder, liet Marcus Bakker zich zelfs niet afschrikken door een hoofdartikel in Het Vrije Volk, waarin tot uitdrukking werd gebracht, dat de tegenstelling communisme en democratie ook na de Geneefse conferentie onveranderd is gebleven en dat van een toenadering tussen CPN en enige andere partij in Nederland geen sprake zal zijn.

De Waarheid-hoofdredacteur betoogde - voorbijgaande aan de principiële tegenstelling tussen communisme en democratie - daar tegen, dat het hele anti-communistische getimmerte van de laatste tien jaar is gebouwd uit die ene leugen van een dreigende Sowjet-agressie en dat het oude hout van dit propagandagebouwte nu, na Genève, definitief is weggerot. In feite is, aldus Bakker, ieder propagandistisch motief voor het anti-communisme weggevallen.

Gelukkig bestaan de Nederlandse partijen uit een flink aantal doodgewone mensen, die zo hun eigen gezonde mening hebben over allerlei kwesties. Dat is, zo meent Bakker, zeker in de PvdA het geval, waar door vooraanstaande figuren al maanden voor Genève de wens werd geuit om een beter internationaal begrip te doen samengaan met een ander gedrag tegenover elkaar in het eigen land.

Zijn reacties als die van Het Vrije Volk weinig hoopgevend voor een communistische glimlachpolitiek op nationaal niveau, de CPN zal allereerst haar eigen optreden in pers, parlement en bij arbeidsconflicten kritisch moeten bezien, wil zij met enige kans op succes de coëxistentie-gedachte ook voor de nationale verhoudingen kunnen prediken.

Hoewel enige symptomen erop wijzen, dat de CPN doende is zich af te vragen welke consequenties de nieuwe politiek van de Sowjet-Unie moet hebben voor het werk van de partij zelf, bestaat nog niet de indruk, dat het op dit punt in de partij-leiding al tot een duidelijke stellingname is gekomen, nog minder dat aan lagere organen al richtlijnen terzake zijn gegeven.

In ieder geval kan van een veranderd gezicht van het communisme in Nederland of van een gewijzigde houding van de CPN tot op heden nog niet worden gesproken.

Partijbestuurszitting begin Juli 1955.

Het is opmerkelijk dat van de uitgebreide partijbestuurszitting van 2 en 3 Juli (zie ook MO no.6), behoudens het korte bericht in De Waarheid van 6 Juli 1955, verder niets in de communistische pers is verschenen.

Blijkbaar acht de CPN-leiding de tijd nog niet rijp om het besprokene op deze vergadering in grotere kring te verbreiden. Het is ook mogelijk, dat deze bijeenkomst niet, zoals gebruikelijk, ten doel had in kleine kring genomen beslissingen te doen bekrachtigen, maar dat de partijleiding zich omtrent bepaalde vraagstukken nader wilde oriënteren. Gezien de ter zitting mede aanwezige partijgenoten uit de vakbeweging en de belangrijkste bedrijven, bestaat de indruk dat hoofdonderwerp van bespreking de verhouding tussen de partij en de EVC is geweest. Het lijkt niet uitgesloten, dat is na gegaan, welke doorwerking de besluiten van het 17e Partijcongres moeten hebben op het werk van de communistische vakbeweging.

Waarheid-Zomerfeest

Begunstigd door fraai zomerweer werd op 28 Augustus 1955 te Amsterdam het 9e Waarheid-zomerfeest gehouden. Gerben Wagenaar sprak een kort openingswoord, waarin hij vaststelde, dat nu het politieke klimaat in de wereld is veranderd en de leugen van de Sowjet-agressie is ontmaskerd, de bodem is weggegraven onder de politiek van het kabinet Beel-Luns-Drees.

Op het zomerfeest werd de financiële campagne voor het verkiezingsfonds 1956, die in totaal f. 175.000.- moet opbrengen, officieel ingezet.

Verder kondigde de partijvoorzitter een wervingscampagne voor De Waarheid aan, die van 1 October - 1 November 1955 in de zgn. Persmaand, 2000 nieuwe abonné's moet opleveren. De Waarheid deed geen opgave van het aantal deelnemers aan het Zomerfeest, zij vermeldde slechts, dat duizenden aanwezig waren.

Hoewel de directe politieke betekenis van het Waarheid-zomerfeest niet groot is, mag de psychologische uitwerking van deze demonstratie op de partijgenoten niet worden onderschat.

Het Dagelijks Bestuur der partij gaf op 19 Augustus 1955 nog een oproep ter stimulering van de deelneming eraan uit, waarin het feest een landelijke manifestatie van grote betekenis voor de Kamerverkiezingen van 1956 wordt genoemd. Aan de voorbereiding van het Waarheid-zomerfeest is dit jaar grotere aandacht gewijd dan voorheen.

Naast de in MO no.6 vermelde landelijke bijeenkomst op 5 Juni vond op 15 Augustus nog een tweede vergadering plaats, van vertegenwoordigers van de districten, die bedoeld was om de laatste hand aan het voorbereidende werk voor het zomerfeest te leggen.

De hoofdredacteur van het Engelse partijblad "Daily Worker", J.R. Campbell en de Belgische actrice Simone Cordet werd door de minister van Justitie niet toegestaan het Waarheid-zomerfeest bij te wonen.

Finsterwolde

Partijbestuurder Harm Haken sprak in "De Waarheid" zijn verheugenis uit over de terugkeer van de fracties van de PvdA en van Gemeentebelangen in de Gemeenteraad van Finsterwolde. De PvdA-raadsleden waren, aldus zijn betoog, tot het besef gekomen, dat de grote meerderheid van de plaatselijke bevolking de Raad normaal wenst te zien functioneren.

De PvdA-fractie was, volgens Haken, wel gedwongen om weer aan de werkzaamheden van de raad te gaan deelnemen, omdat anders de bevolking van Finsterwolde zich geheel van haar had afgekeerd.

De fractie van de Communisten en Partijlozen had nl. toen de andere fracties verstek lieten gaan, ook de aanhang van de PvdA in de gemeentepolitiek betrokken.

In zijn beschouwing wees Haken verder op de bereidwilligheid der CPN om met ieder samen te gaan, die niet de politiek van de grote boeren volgt. Zulk een samenwerking tussen PvdA en communisten zou z.i. grote perspectieven voor de bevolking van Finsterwolde openen.

Financiële situatie van De Waarheid

De directie van het communistisch partijdagblad zoekt langs allerlei wegen de benarde financiële positie van de krant te verbeteren.

In de laatste tijd vallen nadrukkelijke pogingen op om het advertentiedebiet van het blad te vergroten. Een daarvoor speciaal gekozen vorm is de zogenaamde Wieskrant. "Wies" is een jonge huisvrouw, wier naam, beeltenis en nu en dan zelfs persoonlijk optreden

- bijv. in Amsterdam - gebruikt worden om de lezers aan te raden bij de adverteerders in "De Waarheid" te kopen.

In een speciaal voor de middenstand bestemd krantje werd gewezen op de betekenis van het CPN beginselprogramma voor deze groep van de bevolking en werd opgewekt meer in De Waarheid te adverteren.

Mantelorganisaties

Parlementaire uitwisseling

Op 9 Februari 1955 publiceerde de Opperste Sowjet van de USSR een verklaring, waarin de betekenis van internationale samenwerking der nationale parlementen werd onderstreept en de nationale parlementen worden opgeroepen rechtstreeks onderlinge contacten tot stand te brengen. Op 28 April j.l. diende het communistische le Kamerlid, Cor Geugjes, een motie in, om in de le Kamer de uitnodiging van de Sowjet-Unie aan te nemen. Sindsdien hebben de communisten bij voortdurend aangedrongen op uitvoering van de Russische oproep. "De Waarheid" van 10 Augustus j.l. maakte melding van een enquête van de vereniging "Nederland-USSR" onder de leden van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal met betrekking tot de uitnodiging van de Sowjet-Unie aan het Nederlandse parlement om een delegatie te zenden.

In de Tweede Kamer werd echter, volgens De Waarheid, de verklaring van de Opperste Sowjet niet beschouwd als een uitnodiging aan het Nederlandse parlement, doch slechts als een algemene resolutie, zodat het zenden van een missie niet in overweging was.

De Waarheid constateerde daarentegen, dat precies dezelfde boodschap in vele andere landen (o.m. India, Frankrijk, België, Syrië, Joegoslavië, Zweden en Finland) reeds aanleiding was geweest om tot uitwisseling van parlementaire delegaties over te gaan.

"Straks reizen wellicht zelfs de Amerikaanse parlementsleden al naar Moskou, als hier nog steeds in de geheimzinnigheid van ons parlementaire binnenkamertje gebroed wordt over de vraag of men de uitnodiging van de Opperste Sowjet wel moet aannemen", zo bevestigde Marcus Bakker in De Waarheid d.d. 10-8-1955. "Men behoeft in gedachten geen wereldreis te maken om te zien hoe een potsierlijk figuur ons land daarmee slaat. Het is bitter noodzakelijk dat er niet langer Colijntje meer gespeeld wordt op het Binnenhof."

In hetzelfde blad werd medegedeeld, dat de Sowjet-regering informeel bij de tijdelijk zaakgelastigde van Nederland te Moskou zou hebben geïnformeerd of er iets bekend is over het zenden van een parlementaire delegatie naar Moskou.

Vredesbeweging

Op de Wereldbijeenkomst voor de Vrede te Helsinki (eind Juni 1955), werd besloten de 6e Augustus te proclameren tot "dag tegen de Atoombom". Gedurende de maand Juli waren de "vredesstrijders"

tamelijk druk in de weer om deze dag tot een succes te maken. Men deed pogingen om ook de CPN te betrekken in de voorbereidingen voor deze demonstratie, die tevens bedoeld was als herdenking van het afwerpen van de eerste atoombom boven Hirosjima. In ons land is niettemin deze datum vrijwel ongemerkt voorbijgegaan. Slechts te Amsterdam werd een bijeenkomst georganiseerd, waar volgens het weekblad "Vrede" de bekende vlieger A. Viruly de voornaamste spreker was.

In de afgelopen periode heeft de Nederlandse Vredesraad zich meer speciaal bezig gehouden met een reorganisatie van de vredesbeweging, met het doel daaraan een bredere spreiding te geven. In de loop der jaren is naar de mening der leidende functionarissen het communistische karakter van deze organisatie te veel bekend geworden. Onder deze omstandigheden meende men, dat een uitbreiding van de Nederlandse Vredesraad, door toevoeging van een groter aantal te goeder naam en faam bekend staande personen, de "goodwill" van dit orgaan bij het Nederlandse publiek belangrijk zou vergroten.

Door middel van een in Augustus 1955 verzonden circulaire werd aan een aantal zorgvuldig geselecteerde, niet communistische personen bekend gemaakt, dat de **grosi** van de Nederlandse vredesbeweging de mogelijkheid heeft geopend om de N.V.R. aanzienlijk uit te breiden en te "verbreden", waardoor de taak van dit orgaan nog beter zou kunnen worden vervuld.

"Te dien einde", aldus de circulaire, "heeft de nu zittende Nederlandse Vredesraad besloten in zijn geheel af te treden, onder gelijktijdige vorming van een geheel nieuwe Nederlandse Vredesraad van een zo breed mogelijke samenstelling."

In de erkenning van de noodzakelijkheid tot "verbreding" van de N.V.R. ligt tevens de bekentenis besloten, dat de Nederlandse Vredesraad in zijn huidige samenstelling in sterke mate door de communisten wordt beheerst, hetgeen tot voor kort principieel werd tegengesproken. Dit wil echter nog niet zeggen, dat de communisten bij de nieuwe formatie hun greep op de leiding geheel zullen laten schieten. Reeds bij de opzet van het plan tot vorming van een "brede" Vredesraad zijn zij voorzichtig genoeg geweest om een "concept grondslag" op te stellen, waarmee de aangezochte personen zich accoord zullen moeten verklaren. In dit "concept grondslag", dat een veertiental stellingen bevat, staat onder punt 9:

"De Nederlandse Vredesraad voelt zich verbonden met de grondslagen en doelstellingen van de Wereldvredesraad, die op internationale schaal ijvert voor het behoud van de vrede".

Hieruit blijkt wel duidelijk, dat de initiatiefnemers niet van plan zijn in de toekomst de richtlijnen van de communistische Wereldvredesraad te verwaarlozen.

Indien echter de opzet slaagt doordat men een aantal andersdenkenden in de Nederlandse Vredesraad zal weten samen te brengen, zal de taak voor de communistische functionarissen daarin ongetwijfeld veel moeilijker/gecompliceerder worden dan thans het geval is. In die omstandigheden immers zullen zij ook rekening

moeten houden met de mening van anderen.

De politiek van toenadering door de Sowjet-Unie thans t.a.v. de westerse staten gevolgd, stelt ook eisen aan de organisatie en de werkwijze van de communisten in Nederland, die derhalve een wat soepeler houding, dus een beleid van "geven en nemen", zullen moeten aannemen. Dit geldt uit de aard der zaak vooral voor de communisten in de mantelorganisaties.

Nederlandse Vrouwenbeweging

Een nieuwe mantelorganisatie

Van 7 - 10 Juli j.l. vond te Lausanne het "Wereldcongres van Moeders ter bescherming van hun kinderen tegen oorlog, voor ontwapening en vriendschap der volkeren" plaats.

Ter voorbereiding van de Nederlandse deelname aan dit congres was te Amsterdam een landelijk secretariaatadres gevestigd onder leiding van de communiste A. Kann-Lugt. De N.V.B. bracht ter versterking van het reisfonds steunlijsten in omloop.

Het doel van het congres was om op voorzichtige wijze een groot aantal niet-communistische vrouwen op grond van gevoelsoverwegingen te betrekken in de "strijd voor de vrede". Dientengevolge hadden de communistische initiatiefneemsters zorg gedragen voor een zorgvuldige camouflage van hun aandeel in de totstandkoming van het congres: er werd een internationaal voorbereidingscomité gevormd. De indruk bestaat, dat vele vrouwen, die het congres te goeder trouw bezochten, de communistische opzet daarvan niet hebben doorzien.

Het congres telde meer dan 1000 deelneemsters uit diverse landen. De werkzaamheden werden verdeeld over een aantal commissies en als resultaat van de beraadslagingen ontstonden.

1. een oproep aan alle moeders ter wereld om intensief voor de vrede te strijden;
2. een adres aan de UNO, waarin stopzetting wordt verlangd van iedere vorm van oorlogsvoorbereiding en bevordering van geleidelijke ontwapening en het vreedzaam gebruik van atoomenergie;
3. een boodschap aan de conferentie der regeringsleiders te Genève, waarin de hoop wordt uitgesproken, dat de goede wil, die tot de conferentie leidde, ook tijdens de onderhandelingen voortdurend aanwezig zou zijn.
4. een resolutie, waarbij besloten werd tot oprichting van een permanent Comité van moeders ter verdediging der kinderen tegen de oorlog en voor ontwapening.

Tot voorzitter van dit comité werd de leidster van de Zweedse delegatie, Dr. Andrea Andréén gekozen. Nederland is er niet in vertegenwoordigd.

Als Nederlands pendant van het internationale permanente comité is de NVB voornemens een apart comité te vormen met als taak: te strijden tegen oorlogspropaganda, beeldromans, rassendiscriminatie, bewapening etc. De NVB meende tot oprichting van dit comité te moeten overgaan, omdat zij zelf te veel als communistisch bekend staat.

Men kan dus concluderen, dat zowel nationaal als internationaal sprake is van oprichting van een nieuwe mantelorganisatie.

Jeugdbeweging

In het ANJV worden thans voorbereidingen getroffen voor de wintercampagne 1955-1956. Het Hoofdbestuur heeft richtlijnen doen toekomen aan de afdelingen, volgens welke in de komende maanden zal moeten worden gewerkt.

Blijkens deze richtlijnen zal de campagne tegen de A-bom tot de centrale activiteit van het ANJV behoren. Zoals bekend hechten de communisten aan deze campagne uitermate groot belang.

Ook zullen de ANJV-ers aandacht moeten besteden aan de "militarisatie van de jeugd". Dit is altijd een belangrijk punt geweest in ANJV-kringen. Het ANJV-congres van December 1954 eiste vermindering van de dienstdtijd van 24 tot 12 maanden. Deze zaak is sedertdien echter in de communistische gelederen wat soepeler gesteld. Het 17e congres van de CPN (April 1955) sprak zich uit voor verkorting van de dienstdtijd tot 18 maanden, als overgangsmaatregel naar vermindering tot 12 maanden. De leiding van het ANJV stelt thans voor een campagne te voeren voor verkorting van de dienstdtijd tot 16 maanden. Hierbij wordt aan de afdelingen het voeren van acties onder de militairen in overweging gegeven.

In de derde plaats prijkt een oude wens van het ANJV ook ditmaal op het winterprogram: verbetering van de vakopleiding. In dit verband wordt er op gewezen, dat de ANJV-invloed op ambachtsscholen moet toenemen o.a. door vorming van nieuwe schoolafdelingen. Tot dusverre werden de scholen min of meer exclusief als werkerrein van de OPSJ beschouwd. Het ANJV schijnt echter een actie in deze richting grondig te willen voorbereiden teneinde t.z.t. een "rapport" over de vakopleiding in Nederland samen te stellen.

In het najaar zal landelijk overleg plaats vinden betreffende de mogelijkheden tot uitbreiding van de organisatie, vergroting van de verkoop van het blad "Jeugd" en versterking van de financiële toestand van het ANJV. Ter voorbereiding van deze landelijke bijeenkomst moeten ledenvergaderingen en mogelijk ook districtsconferenties gehouden worden. De scholing en het kernwerk (lichte scholing) zullen worden herzien.

Zoals elk jaar heeft het ANJV Hoofdbestuur ook nu dus weer een uitgebreid winterprogram opgesteld. Of de plannen met succes zullen kunnen worden uitgevoerd is echter twijfelachtig, omdat het permanente tekort aan kader en het gebrek aan financiële middelen de organisatie steeds danig parten spelen.

Begin Juli bracht een ANJV-delegatie, bestaande uit Joop Wolff en Bartholomeus Schmidt, beiden lid van het ANJV-hoofdbestuur, een bezoek aan Minister Staf. De twee jeugd-vertegenwoordigers werden vergezeld door het communistische Tweede Kamerlid Jan Haken. Zij legden de minister een aantal moeilijkheden voor, die ontstaan zouden zijn voor gehuwde dienstplichtigen bij de Marine na een verandering in de regeling voor kostwinnersvergoeding voor marinepersoneel.

Volgens De Waarheid van 8 Juli j.l. is na bovenbedoeld onderhoud de verslechtering ongedaan gemaakt.

Vriendschapsorganisaties

Comité "Nederland-TsjechoSlowakije"

In de afgelopen maanden is een nieuwe organisatie opgericht onder de naam: Comité voor culturele betrekkingen "Nederland-TsjechoSlowakije". Tijdens een bijeenkomst, onder auspiciën van dit comité op 18 Mei j.l. te Amsterdam belegd, werd o.m. het woord gevoerd door de Amsterdamse communistische beeldhouwer L.P.J. Braat, die in April 1955 een reis had gemaakt naar Tsjecho Slowakije. Op deze bijeenkomst waren tevens leden van het Tsjechische Gezantschap in Nederland aanwezig.

Het lijkt wel geen twijfel, dat het comité door de communisten is opgezet met het doel eenzelfde soort propaganda te voeren als nu al sinds vele jaren geschiedt door de verenigingen "Nederland-USSR" en "Nederland-Polen".

Van deze laatste twee is de vereniging "Nederland-USSR" verreweg de omvangrijkste. Haar hoofdbestuur heeft vrijwel van af het begin gestreefd naar de vorming van een massa-organisatie, zulks in tegenstelling tot de vereniging "Nederland-Polen", die haar leden zocht onder intellectuelen.

Onder welke groepen van de bevolking het nieuwe comité "Nederland-Tsjecho Slowakije" zijn leden zal zoeken is niet bekend, al zou men - gezien de grotere politieke belangrijkheid van de vereniging "Nederland-USSR" - wellicht mogen verwachten, dat de communisten in dit geval voorlopig genoeg zullen nemen met een organisatie van kleine omvang en min of meer geselecteerd publiek.

Comité "Nederland-Roemenië"

Kort na het optreden van het comité "Nederland-Tsjecho Slowakije" maakte "De Waarheid" nog melding van een ander soortgelijk comité, t.w. het Comité voor culturele relaties "Nederland-Roemenië". Volgens het communistische dagblad is het secretariaat gevestigd ten huize van L.H.Koning, Weesperzijde 2 te Amsterdam.

Koning voornoemd is lid van het hoofdbestuur van "Verenigd Verzet 1940-1945" en werkzaam bij het dagblad "De Waarheid".

Het comité stelt zich ten doel de culturele betrekkingen tussen Nederland en Roemenië te bevorderen, o.a. door het organiseren

van toneel-, film-, muziek-, zang- en dansuitvoeringen, het stimuleren van tentoonstellingen en lezingen en het bevorderen van vertalingen van letterkundige producten in het Roemeens en Nederlands.

In het verleden werd in communistische gelederen meermalen het voornemen gesignaleerd naast de bestaande nieuwe vriendschapsorganisaties in het leven te roepen. Tot uitvoeringdaarvan is het echter tot op heden nooit gekomen.

Na de gunstige afloop van de conferentie van regeringsleiders te Genève lijken de ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwe vriendschapsorganisaties met Oost-Europese landen echter belangrijk verbeterd. Dit zal het streven der communisten om de propaganda voor de betrokken landen en daarmee voor de communistische regeringen aldaar te verbreden stellig hebben gestimuleerd.

"Nederland-USSR"

Op 1 en 2 October a.s. zal in Amsterdam een "Algemene Vergadering" gehouden worden, waaraan stemgerechtigde gedelegeerden uit de afdelingen van de vereniging zullen deelnemen.

Daar zal o.m. een nieuw hoofdbestuur gekozen worden. Dit betekent, dat de vereniging eindelijk weer eens een congres zal houden. Volgens de statuten moet dit elk jaar geschieden, doch het vorige congres vond plaats op 4 en 5 October 1952.

Het nieuwe congres werd aangekondigd in een circulaire van het landelijk secretariaat der vereniging, gericht aan de afdelingen. Voorzover kan worden beoordeeld, is het besluit daartoe vrij plotseling gevallen en is er geen voorafgaand overleg met de afdelingen geweest. De functionarissen der vereniging krijgen derhalve nauwelijks een maand de tijd om de ledenvergaderingen voor te bereiden, de afgevaardigden te doen kiezen, de gasten uit te nodigen en het geld bijeen te brengen, dat benodigd is voor de reiskosten der gedelegeerden. (f. 2.50 per persoon te voldoen door de afdeling, de rest wordt door het "reisfonds" gedragen).

De reden van deze plotselinge haast in het landelijk secretariaat is vooralsnog niet bekend.

De "Maand voor Culturele Uitwisseling" zal in November a.s. worden gehouden. "Nederland-USSR" treft voorzieningen voor het optreden van artiesten uit de Sowjet-Unie en voor het houden van een aantal filmtournees met enige nieuwe Sowjet-films.

Vakbeweging

De Havenstakingen.

Gedurende de maand Juli bleef de stemming in de bedrijfssector onrustig, onder de schijn van arbeidsvrede.

Rotterdam

Toen dan ook te Rotterdam een conflictsituatie ontstond door de bekendmaking van de voorwaarden van de nieuwe collectieve

arbeidsovereenkomst voor havenarbeiders op 6 Juli, werd onmiddellijk door de ABT/EVC en door het OVB gereageerd.

In dit conflict waren drie partijen betrokken. Ten eerste de "Scheepvaart Vereniging Zuid", die als werkgeversorganisatie met de erkende vakbonden, waaronder de CBT/NVV als voornaamste, tot overeenstemming gekomen was over de nieuwe CAO. Van werknemerszijde traden op de ABT en het OVB, die onderling evenwel gescheiden waren door een onoverbrugbare rivaliteit. Van de laatste twee neemt het OVB stellig de gunstigste positie in; ten eerste door zijn grotere ledental (circa 1300 tegenover + 500 ABT-leden) en ten tweede door zijn goodwill onder de ruim 7500 ongeorganiseerde arbeiders in de Rotterdamse haven. De ABT heeft daar veel minder invloed.

De inhoud van de nieuwe CAO was voor een groot deel der havenarbeiders zo teleurstellend, dat een door het OVB op 31-7-1955 uitgeschreven protestvergadering door een ook voor de organisatoren verrassend groot aantal personen werd bezocht. Met grote meerderheid van stemmen werd een 24-uursstaking uitgeroepen op 1 Augustus 1955.

Een poging van de ABT om de leiding van de staking over te nemen leed schipbreuk.

Het OVB - gesterkt door zijn succes van 1 Augustus - achtte toen het moment gekomen om de Scheepvaart Vereniging Zuid door een ultimatum tot heropening van de onderhandelingen te dwingen. De S.V.Z. reageerde hierop echter niet, zodat het OVB een nieuwe staking uitriep op Zaterdag 13 Augustus 1955.

Ondanks bedreiging met ontslag op staande voet gaven 3000 à 4000 arbeiders aan de OVB-oproep gehoor, zodat men op Zaterdag terecht kon spreken van een succes voor het OVB.

Des Maandags echter ontstond grote verwarring, toen bleek, dat de stakers inderdaad door de S.V.Z. als ontslagen werden beschouwd. De reactie van het OVB, dat bij monde van Toon v.d.Berg de stakers adviseerde zich als werkzoekenden te melden bij het Gewestelijk Arbeidsbureau en zich tot de gemeentelijke dienst voor Sociale Zaken te melden om steun, droeg er niet toe bij de stakers gerust te stellen.

Gedurende een moment leek het of de stakers tegen dit advies in van plan waren ongeregelheden te veroorzaken, doch uitgebreide politiematregelen bij de havenbedrijven voorkwamen een uitvoering van dit voornemen.

De communistische ABT, die in verband met de onverwacht krachtige houding van de Scheepvaart Vereniging Zuid een mislukking van de staking voorzag, maakte van de gelegenheid gebruik om de OVB-leiding daarvoor in het openbaar aansprakelijk te stellen. Ook de ABT kon echter de arbeiders geen hoop bieden op een gunstige uitslag van de staking, zodat de stakers de ABT-vergadering teleurgesteld verlieten.

Op Dinsdagochtend meldden zich dan ook vele stakers voor werk bij de bedrijven. De S.V.Z. weigerde echter hen in te schrijven, zodat de ontslagenen opnieuw - doch ditmaal in vrij moedeloze

stemming - bijeenkwamen om te beraadslagen over de te volgen gedragslijn. Men besloot dan maar ten koste van alles verder te strijden: zonder veel uitzicht op een overwinning ging men een eigenlijk ongewenste actie van lange duur tegemoet.

Dit plan verliep echter geheel, doordat de S.V.Z. manifesten had doen verspreiden, waarin voor de arbeiders van goede wille de mogelijkheid van werkhervatting met ingang van Donderdag 18-8-1955 werd opengesteld zonder bedreiging met enige uitsluiting.

Op die datum werd overal het werk normaal hervat.

Het OVB heeft door de ongunstige afloop van de tweede "24-uurstaking" sterk aan prestige ingeboet. Het behoeft niet te rekenen op veel steun voor eventuele acties in de naaste toekomst voor zover het de ongeorganiseerde havenarbeiders betreft.

De positie van de ABT heeft uiteraard minder geleden, al hebben de beide bonden door het uitblijven van positieve bijdragen aan de stakingsactie min of meer gelijkelijk in de critiek der havenarbeiders gedeeld. Wel heeft het optreden van de ABT een scherpere tegenstelling tussen OVB - EVC veroorzaakt, waardoor beide bonden verder van elkaar verwijderd zijn dan ooit.

Het feit dat aan alle stakers een financiële schadeloosstelling werd uitgekeerd, heeft het prestige-verlies nog enigszins gecompenseerd.

Ook op dit terrein bleek weer de rivaliteit tussen beide bonden. Het OVB, bekend met het feit dat de EVC-stakingskas leeg was, keerde aan alle stakers, uitgezonderd de ABT-leden, een vergoeding uit.

Met de gedachte, dat de ABT in gebreke zou blijven haar leden een uitkering te doen, werd gespeculeerd op een nog verder inboeten aan ABT-invloed in de Rotterdamse haven. Deze verwachting ging niet in vervulling daar de ABT, daartoe op mysterieuze wijze in staat gesteld, op het laatste ogenblik toch nog tot het doen van een uitkering kon overgaan.

Amsterdam

In navolging van de succesvolle staking op 1 Augustus te Rotterdam, vond - nadat daartoe door de ABT voorbereidingen waren getroffen - op 8 Augustus 1955 te Amsterdam een 24-uurstaking van havenarbeiders plaats, zulks als inzet voor eventueel meer bedrijven omvattende acties. Ook hier gold als motief de eis tot verbetering van verschillende elementen van de nieuwe CAO, zoals loonsverhoging, afschaffing van carenzdagen e.d.

Op de dag van de staking belegde de ABT een openbare vergadering, waar circa 1000 personen aanwezig waren. Besloten werd op te trekken naar het kantoor van de CBT/NVV te Amsterdam, waar enige CBT-leden, die de vergadering bijwoonden, de eisen zouden toelichten en pogingen in het werk zouden stellen het CBT-bestuur tot steunverlening aan de stakingsacties over te halen. De delegatie kreeg echter bij het CBT-bestuur nul op het request.

De talrijke vergaderingsbezoekers, die gehoor gaven aan de aansporing van de ABT-bestuurder, Freek Meis, om de delegatie op haar tocht naar het CBT-kantoor te begeleiden, vormden een demonstrerende menigte, hetgeen tot botsingen met de politie leidde.

Veranderde tactiek

Na deze staking echter en vooral na het echec van de 2e staking te Rotterdam op 13 Augustus veranderde de EVC haar tactiek. In lange betogen werd er op gewezen, dat 24-uursacties nimmer tot succes kunnen leiden. Voor de overwinning van de arbeiders inzake de looneisen is in de eerste plaats een gemeenschappelijke actie-leiding een onmisbare voorwaarde en onder leiding daarvan moest gestreden worden totdat de overwinning was behaald, aldus de communisten.

In verband met de mislukking van de tweede actie in de Rotterdamse haven schroomde de EVC-leiding niet het OVB aan te wijzen als een organisatie van scheurmakers, die willens en wetens de arbeiders naar de nederlaag had geleid. De mogelijkheid om te Amsterdam tot een solidariteitsactie te komen werd dan ook van de hand gewezen.

De Overheidsbedrijven

In de loop van Augustus deden de communisten pogingen om opnieuw onrust en ontevredenheid te zaaien onder het personeel van de Amsterdamse gemeentebedrijven. De ontslagen bij de Tram, de later aan de niet-ontslagen stakers opgelegde disciplinaire straffen en het uitblijven van loonsverhoging door herclassificatie werden gretig aangegrepen om de stakingsbereidheid zoveel mogelijk op te voeren.

Op 27 Augustus vergaderden circa 400 man van het trampersoneel onder leiding van het oude actie-comité, welks ledental inmiddels met een aantal niet-ontslagen trammensen was uitgebreid. Het lag in de bedoeling om op korte termijn in samenwerking met arbeiders uit andere gemeentebedrijven een demonstratie te organiseren ter versterking van de strijd voor loonsverhoging.

De stemming bleek echter voor onmiddellijke hernieuwing van de actie niet rijp, zodat besloten werd eerst de resultaten af te wachten van het Georganiseerd Overleg, dat op 14 September bijeen zal komen.

Op 29 Augustus viel de uitspraak van het Amsterdamse Scheids-gerecht, dat het beroep van de stakers onder het Trampersoneel tegen hun ontslag ongegrond verklaarde en de door de Gemeente Amsterdam destijds verleende ontslagen als gemotiveerd beschouwde.

Deze omstandigheid werd door de communisten aangegrepen om de propaganda voor een nieuwe staking te ondersteunen. Door de "gezamenlijke commissies van gemeentepersoneel" werd een openbare vergadering uitgeschreven, bezocht door circa 1400 man. De stemming

was tamelijk strijdlustig, doch tot een stakingsbesluit kwam men niet.

Ook op andere vergaderingen van gemeentepersoneel kon men niet tot een staking komen. Wel besloot men tot een demonstratie van overheidspersoneel vóór de 14e September 1955.

Het is niet uitgesloten, dat de tegenmaatregelen van het gemeentebestuur der hoofdstad de ontevreden elementen hebben afgeschrikt, waardoor momenteel minder bereidheid tot het ontketenen van stakingen bestaat. Volgens de laatste berichten gaan de ontslagen stakers in hoger beroep.

Inmiddels blijft de CPN/EVC in woord en geschrift propaganda maken voor een krachtige loonstrijd, ook buiten de overheidsbedrijven. De laatste weken vooral wordt veel aandacht besteed aan verschillende metaalbedrijven.

EVC Organisatie

De financiële positie van de EVC is onveranderd slecht. Op 1 Augustus j.l. werd zelfs beslag gelegd op de inventaris van het ABT/EVC-kantoor te Amsterdam i.v.m. niet betaalde loonbelasting. De meeste aangesloten bedrijfsbonden hebben dan ook reeds een verhoging van de contributie aangekondigd. Er dient rekening gehouden te worden met het komende EVC-congres (18-20 November a.s.) waarvoor korte tijd geleden nog geen geld was bijeengebracht. Bekend is geworden, dat daaraan 300 afgevaardigden met stemrecht zullen deelnemen, terwijl voorts plaats is voor een aantal gasten. In de komende weken zullen in de afdelingen ledenvergaderingen worden gehouden, waar de afgevaardigden zullen moeten worden gekozen. Voorts dient de beschrijvingsbrief van het congres, welke eind September zal worden gepubliceerd, aan een bespreking te worden onderworpen. Voorstellen ter behandeling op het congres en candidaatsstelling voor het nieuwe Verbondsbestuur te worden bekend gemaakt.

Vrijwel alle bonden hebben een ledenwerfactie uitgeschreven, waarvan de resultaten bekend zullen worden gemaakt vóór of tijdens het EVC-congres. Zo heeft de EVC-jeugd tot taak vóór het congres 500 nieuwe leden te winnen.

/ dienen vóór 2 November aan het zittende bestuur

HOOFDSTUK III - ANDERE STROMINGEN

Revolutionnair Communistische Partij (R.C.P.)

In M.O. no 6 werd reeds gemeld dat twee vooraanstaande R.C.P.-figuren, t.w. W.J. Tieleman en Th. van Tijn, zijn opgenomen in het landelijk bestuur van het Sociaal Democratisch Centrum (S.D.C.).

Uit het S.D.C.-orgaan "Perspectief" 1e jaargang no 8 van 15 Juli j.l. blijkt voorts dat Hugo Herman Drenth, prominente figuur in de niet meer als partij naar buiten optredende R.C.P., tot de redactie van dit periodiek is toegetreden, waardoor deze groepering daarin een niet te onderschatten invloed heeft verkregen.

In de hieraan gewijde passage wordt nog gezegd, dat Drenth reeds tot de regelmatige medewerkers behoorde en "de redactie door zijn kennis van en inzicht in sociaal-economische en vakbonds-problemen ten zeerste versterkt", waaruit wel duidelijk de ingenomenheid met zijn benoeming naar voren komt.

In September zal voorts een campagne starten om te trachten "Perspectief" van 1 Januari 1956 af als veertiendaags orgaan te laten verschijnen. Daartoe wordt het nodig geacht vóór die datum 500 nieuwe abonné's te werven alsmede een garantiefonds van f 1000,-- te vormen.

Stichting H.I.N.A.G.

Begin Augustus verscheen de "H.I.N.A.G.-koerier", uitgave van de Stichting H.I.N.A.G., in een oplage van ruim 2000 exemplaren. Dit eerste nummer staat geheel in het teken van propaganda voor het werk der stichting. Het bevat o.m. de volledige doelstellingen, voorts een artikel van de voorzitter J.E. Timmer, getiteld "Bezinning", waarin deze een korte beschouwing wijdt aan het werk der stichting.

Uit diverse uitlatingen blijkt, dat men zich ook in de kringen van de H.I.N.A.G. niet kan losmaken van het verleden. Zo zegt Timmer, zelf oud-SS-er, o.m.: "Wij hebben ondervonden waartoe 'haat' in staat was. Voor het 'Bijzondere Recht' en de volkstribunalen waren wij de rechtelozen" en voorts: "Wij behoeven ons voor het verleden niet te schamen".

In een ander artikel, van de hand van de penningmeester J.G. van Houten (tijdens de bezetting burgemeester van Dordrecht), spreekt deze o.m. over de "voor, gedurende en ná de laatste wereldoorlog door velen voor het behoud van de hoogste waarden van het 'Avondland' gebrachte offers".

Afgewacht zal moeten worden of het doel dat men met de uitgifte van de H.I.N.A.G.-koerier nastreeft, n.l. het in de kringen der oud-politieke delinquenten propageren van het stichtingswerk en het verkrijgen van financiële steun daarvoor, bereikt zal worden.

Indien mag worden afgegaan op hetgeen werd vernomen, zou men in genoemde kringen tegenover de H.I.N.A.G. een tamelijk gereserveerde houding aannemen, bevreesd als men is via een nieuwe, mogelijk neo-fascistische beweging, in moeilijkheden te komen. Men laat zich pas na veel aandrang en na erop gewezen te zijn dat slechts sociale doeleinden worden nagestreefd, bewegen tot het geven van, in de meeste gevallen ook nog slechts geringe, bijdragen.

De stichting is zich wel degelijk bewust van de moeilijkheden die haar nog wachten. Dit bewijst wel de uitlating, voorkomende in een artikel van K. Reitsma, waarin deze zegt, dat er "onder onze vroegere lotgenoten jammer genoeg velen zijn, die uit puur egoïsme, grenzeloze gemakzucht, dan wel uit een volkomen gebrek aan saamhorigheidsgevoel, hun ogen sluiten en voorbijgaan aan het verdriet, het leed en de wurgende zorgen, waarin zoveel onzer zijn komen te verkeren".

Reitsma wijst dan ook nog op het feit dat tot die velen o.m. behoren "zij die zich van een doodgewone menselijke plicht menen af te kunnen maken met de uitvlucht: dat zij niets meer met het verleden te maken willen hebben".

HOOFDSTUK IV - ACTIVITEIT VAN INDONESIËRS, CHINEZEN,
WEST-INDIËRS ETC.

Stichting Republiek herdacht

Evenals in vorige jaren werd op 17 Augustus j.l. zowel te Amsterdam als te 's-Gravenhage de stichting der Republiek Indonesië herdacht. Een op initiatief van het Indoensische Hoge Commissariaat gevormd Indonesisch comité heeft daartoe de nodige voorbereidingen getroffen.

Te 's-Gravenhage hebben de feestelijke samenkomsten geen aanleiding gegeven tot vermeldenswaardige opmerkingen.

In Amsterdam roerden de communistische elementen onder de Indonesiërs zich enigermate. Tijdens een daar gehouden, vrij goed bezochte bijeenkomst onder leiding van de voorzitter der communistische Indonesische arbeidersbond ("Ikatan Buruh Indonesia") heeft deze gesproken over de strijd tegen het kolonialisme en imperialisme o.a. ter bevrijding van Irian (Nederlands Nieuw-Guinea). Enkele andere Indonesiërs, eveneens communistisch georiënteerd, spraken op de samenkomst in dezelfde geest.

De bekende "Perhimpunan Indonesia" (P.I.) te Amsterdam, die in andere jaren bij de herdenking de feitelijke leiding in handen had, heeft zich ditmaal wat op de achtergrond gehouden, mogelijk om redenen verband houdende met de regeringswisseling in Indonesië, waar anti-communistische groeperingen aan het bewind zijn gekomen. Wel was de P.I. vertegenwoordigd in een Nederlands comité van links georiënteerde Nederlanders. Dit comité heeft op 24 en 25 Augustus j.l. respectievelijk te 's-Gravenhage en in Amsterdam openbare bijeenkomsten gehouden waar de Indonesische comité-leden Chairun Caropeboka en Slamet Sukotjo echter niet hebben gesproken.

Studentenconferentie te Bonn

In de verslagperiode hebben enkele leidende figuren der P.I. deelgenomen aan de Indonesische studentenconferentie te Bonn (5-8 Juli j.l.). Deze conferentie was belegd voor de in Europa studerende Indonesiërs teneinde daar gezamenlijk te beraadslagen over de belangen van Indonesië en het Indonesische volk. De conferentie was bepaald niet communistisch gezind. Behalve de aanwezige P.I.-leden en de Indonesiër Busono, een vooraanstaande figuur in de "Internationale Unie van Studenten" (I.U.S.) te Praag, heeft geen der aanwezigen sympathie voor het communisme getoond. De P.I.-ers stemden tegen alles wat niet in overeenstemming was met de communistische opvattingen, b.v. het aantrekken van buitenlands kapitaal voor investeringen in Indonesië.

Passage Schiphol

Op Schiphol zijn weer diverse Aziatische studenten gepasseerd op weg naar communistische bijeenkomsten. Een hunner, een Pakistaans student, wonende te Londen, verklaarde opgeroepen te zijn door de "I.U.S." om deel te nemen aan een bijeenkomst van de Unie te Malmö.

Het was de eerste keer dat een student uit Japan langs kwam op weg naar Praag, mogelijk ter bijwoning van de I.U.S.-bijeenkomst aldaar.

Een andere, uit Djakarta, komende student, was op weg naar een studentenconferentie te Birmingham en ging vandaar, zoals hij verklaarde, naar studentenconferenties in Oost-Europa.

Chinese zaakgelastigde voor Nederland

Radio Peking heeft de benoeming bekend gemaakt van Hsieh Li als Zaakgelastigde der Chinese Volksrepubliek in Nederland ('s-Gravenhage). Er zijn nog geen reacties in de Chinese samenleving hier te lande waarneembaar.

Aan verschillende in Nederland gehouden internationale conferenties hebben afgevaardigden uit communistisch China deelgenomen. Gebleken is, dat zij hier praktisch geen contact hebben gehad met hun landgenoten. Met enkele leden van de Chinese Opera, welke voorstellingen gaf in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, is dit in de hoofdstad wel enigszins het geval geweest, maar zij hebben zich niet op politiek terrein begeven. Enkele der leidende figuren hebben zich echter uitgelaten tijdens hun verblijf in Europa bemerkt te hebben, dat de verhalen in communistische landen over minder gunstige levensomstandigheden en beperkte vrijheid der West-Europese volkeren niet juist zijn.

"Nederland-Indonesië" 10 jaar

De Verniging "Nederland-Indonesië", welke gedurende anderhalf jaar geen activiteit meer vertoonde, heeft tijdens een bijeenkomst te Amsterdam haar tienjarig bestaan herdacht. Daar is medegedeeld, dat men zich voorstelt in de komende maanden hernieuwde activiteit te gaan ontwikkelen. Bij monde van een tweetal sprekers werd verkondigd, dat de vereniging (nog steeds) voorstandster is van overdracht der soevereiniteit over Nederlands Nieuw-Guinea aan Indonesië.

HOOFDSTUK V - AGENDA

<u>Datum</u>	<u>Bijeenkomst</u>	<u>Plaats</u>	<u>Organisatie</u>
September	2e Wereldcongres van Doktoren	Londen of Kopenhagen	W.C.D.
21-25 Sept.	2e Int. Conferentie VVI-Voeding	Sofia	W.V.V.
October of November	Conferentie van Euro- pese Transportarbeiders	verm.Wenen	W.V.V.
18-20 Nov.	<u>4e Congres van de EVC</u>	Amsterdam	E.V.C.
Mei '56	Intern. Conferentie van Journalisten	verm. Zwitserland	I.O.J.
Juni '56	Conferentie van Europese Vrouwen voor gelijke salariering	---	W.V.V.
1956	Conferentie over Inter- nationale samenwerking van studenten	---	I.U.S.

HOOFDSTUK VI - OVERZICHT DER STAKINGEN IN DE MAANDEN

JULI EN AUGUSTUS 1955: ZIE BLZ.: 26

31-8-1955.

Erratum: In M.O. 6/55, pag. 20, onderaan leze men i.p.v.
Joop Wolff, Jaap Wolff.

Stakingen overzicht in
Juli en Aug. 1955.

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	Resultaat	V o l g n o
<u>Juli</u> NV Gresel Isolatie- bedr. te Rtd.	Invoering werkclassifi- catie	Metaal/EVC gaf leiding	Geen	1
<u>Augustus.</u> idem	idem	idem	idem	1
NV Nieuwe Waterweg Metaalbedr. te Schiedam	Tariefkwestie	Erkende Vak- bonden on- derhandel- den met Di- rectie.	Tarief werd van 2 tot 5% ver- hoogd	2
Havenarb. te Asd.	Arb. eisten hogere Lonen	ABT/EVC gaf leiding	geen	3
NV BOERSMA Aannemings- Mij. te Den Haag	Arb. eisten loonsver- hoging	EVC en OVB bemoeiden zich met de zaak	eisen ge- deeltelijk ingewil- ligd	4
NV ALHO-Alu- minium fabr. te Hooge- veen	Loonkwestie	Erkende Vak- organisaties bemiddelden De Metaal/EVC stookte	Aan de ei- sen werd ge- deeltelijk tegemoet ge- komen. 3 arb. werden ont- slagen	5
Scheepswerf Gebroeders POT te Rid- derkerk	Arb. eisten verhoging winstuitkering	Geen	Geen	6

Vislossers

Stakingen overzicht
Juli en Aug. 1955

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	V o l g n o
Vislossers te Velsen	Het bij herhaling breken van het hijstouw	Geen	Touw werd vernieuwd	7
KNAPEN Bouw- bedr. te Leiden	Loonconflict	NVV bemiddel- de.	Geen	8
J.P.Van EES- TEREN Bouw- bedr. te Hil- legersberg	Arb. eisten een garantie- loon van f.100.-- per week	Geen	Geen	9
Havenarb. te Zaandam	Conflict over werkinde- ling	NVV bemiddel- de	Geen	10
NV Mulder & Zoon Boek- binderij te Asd.	Ontevredenheid over de nieuwe CAO	CHEVOFA/EVC stookte	Gedeelte- lijk suc- ces	11
VERBLIFA te Krommenie	Tariefkwestie	Geen	Een nieuw tarief zal worden ge- calculeerd	12
De Dorsma- chine bedrij- ven te Finsterwolde	Loonkwestie	BLZ/EVC stookt	Staking duurt voort	13
NV THOMASSEN en DRIJVER te Eeventer	Tariefkwestie	De Metaal/ EVC gaf leiding	Geen	14

